

Poznámky k výslovnosti

A	А а	А	С	С с	Эс
В	Б б	Бэ	Т	Т т	Тэ
В	В в	Вэ	У	У у	У
Г	Г г	Гэ	Ф	Ф ф	Эф
Д	Д д	Дэ	Х	Х х	Ха
Е	Е е	Йэ	Ц	Ц ц	Цэ
Ё	Ё ё	Йо	Ч	Ч ч	Чэ
Ж	Ж ж	Жэ	Ш	Ш ш	Ша
З	З з	Зэ	Щ	Щ щ	Ща
И	И и	И	тврдý znak	ъ	ъ
Й	Й й	и краткое	Y	ы	ы
К	К к	Ка	мěkký znak	ъ	ъ
Л	Л л	Эль	Jу	Э э	Э
М	М м	Эм	Jу	Ю ю	Ю
Н	Н н	Эн	Ja	Я я	Я
О	О о	О			
П	П п	Пэ			
Р	Р р	Эр			

Vždy tvrdé ve výslovnosti jsou **ж**, **ш**, **и**. Vždy měkké jsou **ч**, **щ**. Měkké před **я**, **е**, **ё**, **ю**, **и**, **э** jsou: **б - и**, **в - ф**, **д - т**, **з - с**, **и**, **л**, **м**, **р**. Často dochází k redukci samohlásek pod přízvukem např. u slov: **молокó** (mléko), **серебрó** (stříbro) atp. (2. samohláška o se mění v a, 2. samohláška e se mění v i a ostatní samohlášky slova podléhají redukci ð).

Stručná mluvnice ruštiny. Gramatické tabulky

I. Skloňování podstatných jmen

Mužský rod						
1.	Завод/партнер	заводы	автомобиль	автомобили	трамвай	трамваи
2.	-а	-ов	-я	-ей	-я	-ев
3.	-у	-ам	-ю	-ям	-ю	-ям
4.	Завод/партнер -а	-ы	автомобиль	автомобили	трамвай	трамваи
6.	-е	-ах	-е	-ях	-е	-ях
7.	-ом	-ами	-ем	-ями	-ем	-ями

Ženský rod						
1.	фирма	фирмы	акция	акции	подпись	подписи
2.	-ы	фирм	-ии	-ий	-и	-ей
3.	-е	-ам	-ии	-ям	-и	-ям
4.	-у	фирмы	-ию	акции	подпись	подписи
6.	-е	-ах	-ии	-ях	-и	-ях
7.	-ой	-ами	-ей	-ями	-ью	-ями

Střední rod						
1.	начало	начала	училище	училища	собрание	собрания
2.	-а	начал	-а	училищ	-ия	-ий
3.	-у	-ам	-у	-ам	-ию	-иям
4.	начало	начала	училище	училища	собрание	собрания
6.	-е	-ах	-и	-ах	-ии	-иях
7.	-ом	-ами	-ем	-ами	-ием	-иями

II. Skloňování přídavných jmen

Mužský rod	Ženský rod	Střední rod
1. новый (молодой)	новая (молодая)	новое (молодое)
2. -ого	-ой	-ого
3. -ому	-ой	-ому
4. новый (молодой)	-ую	-ое
6. -ом	-ой	-ом
7. -ым	-ой	-ым

VI. Příslovce

Когда? Днем и ночью.

В неделю: В понедельник, вторник, среду, четверг, пятницу, субботу, воскресенье.

В месяце: В январе, феврале, марте, апреле, мае, июне, июле, августе, сентябре, октябре, ноябре, декабре.

В году: 1999 – тысяча девятьсот девяносто девятом, 2005 – две тысячи пятом.

Давно – недавно. Утром – вечером. Днем – ночью. Около полудня.

Поздно – рано. В прошлом году, в этом году, в будущем году.

Скоро: вчера, сегодня, завтра.

Иногда: в начале, в середине, в конце (месяца).

Всегда – никогда. Часто – редко.

VII. Číslovky**1–10:**

Один, два, три, четыре, пять, шесть, семь, восемь, девять, десять.

11–20:

Одинацать, двенадцать, тринадцать, четырнадцать, пятнадцать, шестнадцать, семнадцать, восемнадцать, девятнадцать, двадцать.

30–100:

Тридцать, сорок, пятьдесят, шестьдесят, семьдесят, восемьдесят, девяносто, сто.

200–900:

Двести, триста, четыреста, пятьсот, шестьсот, семьсот, восемьсот, девятьсот.

1 000, 1 000 000:

Тысяча, миллион.

Rusko – geografie (základní údaje o zemi)

Oficiální název: Rossija, Rossijskaja federacija (Ruská federace).

Ruská federace leží ve východní části Evropy a severní části Asie. Je to rozlohou největší stát na světě. Na televizních obrazovkách lze denně sledovat rozdílný čas: na území republiky je deset časových pásem (pokud je např. v Moskvě 15 hodin, Petropavlovsk-Kamčatskoje má půlnoc). **Rozloha** Ruska je 17 075 400 km², evropská část má 3 955 800 km².

Zeměpisná poloha: sousedí s Finskem, Estonskem, Lotyšskem, Běloruskem, Ukrajinou, Gruzíí, Ázerbajdžánem, Kazachstánem, Čínou, Mongolskem a Korejskou lidově demokratickou republikou. Rusko omývají moře Baltské, Černé, Azovské, Kaspické, na straně Tichého oceánu Japonské, Ochotské, Beringovo, na straně Severního ledového oceánu Východosibiřské, moře Laptevů, Karské, Čukotské, Barentsovo a Bílé. K Rusku patří souostroví v oblasti Severního ledového oceánu: Země Franze Jozefa, Severnaja Zemlja, Novosibiřské ostrovy a Wrangeltův ostrov, v oblasti Ochotského moře Kurily a ostrov Sachalin.

Nejvyšší pohoří: Kavkaz (Elbrus 5642 m), Altaj (Bělucha 4506 m). **Nejrozlehlejší nížina:** Západosibiřská rovina. **Nejdélší řeky:** Jenisej (5870 m), Ob (4140 m), Lena (4400 m) v evropské části Volha (3531 m), Ural (2428 m), Kama, Don, Pečora, Oka. **Největší jezera:** Kaspické moře (371 tis. km²), Bajkal (31 500 km²), Ladožské (18 390 km²).

Podnebí: kontinentální s dlouhou a studenou zimou a horkým létem. Na severním pobřeží a ostrovech arktické a subarktické.

Nerostné zdroje a bohatství: těžba nerostů (ropa, zemní plyn, železná ruda, různé kovy), energetika, strojírenství, hutnictví, chemický průmysl, dřevozpracující a papírenský průmysl, potravinářský průmysl, doprava.

Počet obyvatel: asi 149 mil., z toho evropská část asi 108 mil.

Obyvatelé: Rusové (81,5 %), Tataři, Ukrajinci, Čuvaši, Baškirové, Bělorusové.

Správní rozdělení: 21 republik, 6 krajů, 49 oblastí, 1 autonomní oblast, 10 autonomních okruhu, dvě města se zvláštním statutem (Moskva, Sankt-Peterburg), 1 852 okresů.

Republiky: Adygejsko, Altaj, Baškirsko, Burjatsko, Čečensko a Ingušsko, Čuvašsko, Dagestán, Chakasko, Jakutsko, Kabardinsko-Balkarsko, Kalmycko, Karačejevsko-Čerkesko, Karélie, Komi, Marijsko, Mordovie, Severní Osetsko, Tatarstán, Tuva, Udmurtsko.

Státní zřízení: federace republik s prezidentem v čele, výkonný orgán tvoří vláda v čele s předsedou, zákonodárným orgánem je dvoukomorový parlament (Státní duma).

Úřední jazyk: ruština. **Měna:** 1 R (rubl), tj. 100 kopějek.

Hlavní město: Moskva (asi 8,7 mil. obyvatel), 2. největší město Sankt-Peterburg (4,3 mil. obyvatel, dříve Petrohrad, pak Leningrad), 3. největší město Nižnij Novgorod (1,5 mil. obyvatel, dříve Gorkij), další velká města Jekatěrinburg (Sverd-